

UNITATEA CONSOLIDATĂ PENTRU IMPLEMENTAREA
ȘI MONITORIZAREA PROIECTELOR ÎN DOMENIUL ENERGETICII

Raport de Activitate 2024

Cuprins

1. Introducere	3
1.1 Profilul instituției	3
1.2 Misiunea UCIPE și domeniile de activitate	4
2. Context și obiective	5
2.1 Contextul actual în domeniul energetic în RM	5
2.2 Obiectivele UCIPE pentru anul 2024	5
3. Descrierea proiectelor în derulare	6
3.1 Proiectul de dezvoltare a sistemului electroenergetic din Moldova	6
3.2 Al doilea proiect de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică	8
3.3 Proiectul Eficiența Energetică în Republica Moldova	10
3.4 Tranziția durabilă prin eficiență energetică în Moldova	11
3.5 Proiectul Inițiativa pentru dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică	12
3.6 Proiectul Construcția a 4 conducte de transport a gazelor naturale, pe direcțiile: râul Prut-SMG Ungheni-PMG Todirești, Centura mun. Chișinău, Cimișlia-Hâncești și Ungheni Bălți-Drochia	13
3.7 Proiectul Construcția LEA de 400 kV pe direcția Bălți-Suceava, construcția stației electrice Bălți de 400 kV și Reabilitarea rețelelor electrice de transport	14
3.8 Proiectul Inventarierea și exproprierea rețelelor de distribuție a gazelor naturale	14
4. Comunicare și informare publică	15
5. Concluzii	16

1. Introducere

1.1 Profilul instituției

Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în Domeniul Energeticii (*în continuare* UCIPE) a fost creată în anul 2000, prin aprobarea Hotărârii Guvernului nr. 1276 din 21 decembrie 2000¹, în scopul sporirii eficienței proiectelor investiționale, financiare și de asistență tehnică în sectorul energetic al Republicii Moldova.

Instituția este rezultatul fuziunii Direcției de Implementare a Proiectului Energetic (creditul Băncii Mondiale nr. 4020 MD) cu Agenția Națională pentru Servicii privind Spațiul Locativ și Bunurile Imobiliare, consolidând astfel resursele și competențele pentru o gestionare optimă a proiectelor din domeniul energetic.

UCIPE este o instituție publică, care dispune de autonomie administrativă și financiară. Ministerul Energiei exercită, în numele statului, funcția de fondator al UCIPE². Finanțarea activității UCIPE se efectuează din alocările de la bugetul de stat, mijloacele financiare alocate de către finanțatori, precum și din alte surse neinterzise de lege.

Organele de conducere ale UCIPE:

Fondator: Ministerul Energiei, organul central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul energetic.

Organul colegial de conducere: Comitetul de Supraveghere, componența căruia este probată de către Guvern.

Organul executiv- Directorul Unității.

De-a lungul activității sale, UCIPE a gestionat și implementat proiecte de importanță strategică pentru Republica Moldova, printre care:

- Proiectul Energetic, Proiectul Energetic II (componentele electrică și termică);
- Conducta de interconectare a sistemului de transport gaze din România cu sistemul de transport gaze din Republica Moldova;
- Elaborarea Studiului de Fezabilitate pentru conexiunea sincronă a sistemelor energetice ale Ucrainei și Moldovei la Sistemul Continental European ENTSO-E”;
- Programul pentru sporirea capacității Ministerului Economiei al Republicii Moldova în domeniul eficienței energetice și al resurselor regenerabil;
- Promovarea Reformelor și Sporirea Eficienței în Sectorul Energetic din Moldova.

¹ Hotărârea Guvernului nr. 1276 din 21.12.2000 cu privire la crearea Unității consolidate pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energetic: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136830&lang=ro#

² Hotărârea Guvernului nr. 118 din 07.03.2023 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Energiei https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141219&lang=ro

1.2 Misiunea UCIPE și domeniile de activitate

Scopul UCIPE este asigurarea implementării eficiente a proiectelor în domeniul energiei prin administrarea, monitorizarea și coordonarea lucrărilor de implementare a acestor proiecte în conformitate cu rigorile organismelor financiare internaționale donatoare.

Misiunea UCIPE este de a sprijini dezvoltarea infrastructurii energetice naționale și de a crește eficiența sectorului energetic, prin implementarea și coordonarea eficientă a proiectelor financiare și tehnice, gestionând resursele în mod optim și conform standardelor internaționale stabilite de donatori și organisme financiare. Activitatea UCIPE este ghidată de strategii naționale și internaționale, bune practici și reglementări relevante, fiind orientată spre îndeplinirea obiectivelor strategice în domeniul energetic

Direcțiile de activitate: UCIPE își desfășoară activitatea în trei direcții, menite să asigure o abordare integrată și eficientă a proiectelor din domeniul energetic:

Implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectelor din domeniul energetic: UCIPE asigură managementul complet al proiectelor, de la planificare la finalizare și monitorizare, urmărind maximizarea impactului acestora în sectorul energetic. Prioritățile includ:

- Gestionarea eficientă a resurselor financiare și tehnice;
- Respectarea termenelor, bugetelor și standardelor internaționale de sustenabilitate;
- Asigurarea transparenței în utilizarea fondurilor și raportarea progresului.

Consolidarea parteneriatelor și colaborării instituționale la nivel național și internațional: UCIPE joacă un rol important în stabilirea și dezvoltarea unor relații solide cu autoritățile guvernamentale, donatorii internaționali, instituțiile financiare și alte părți interesate. Aceste parteneriate creează un cadru durabil de cooperare, favorabil implementării proiectelor majore din sector.

Dezvoltarea capacității instituționale: Pentru a răspunde provocărilor tehnice și administrative ale proiectelor, UCIPE pune un accent deosebit pe: (i) formarea și perfecționarea continuă a personalului implicat atât al instituției, cât și a beneficiarilor proiectelor; (ii) optimizarea proceselor interne de management și organizare; (iii) promovarea unui mediu care stimulează inovația și profesionalismul în echipă.

2. Context și obiective

2.1 Contextul actual în domeniul energetic în RM

Contextul actual în domeniul energetic în Republica Moldova este marcat de provocări semnificative, dar și de oportunități legate de tranziția energetică și securitatea energetică. Situația poate fi descrisă succint astfel:

- **Infrastructura degradată**, ineficientă din punct de vedere al consumului și resurse publice limitate pentru renovarea sau înlocuirea acesteia.
- **Dependența de resurse externe:** Republica Moldova este puternic dependentă de importurile de gaze naturale și electricitate, în principal din Federația Rusă și Ucraina. Acest lucru expune țara la riscuri legate de fluctuațiile prețurilor și de instabilitatea geopolitică.
- **Provocări cauzate de conflictul regional:** Războiul din Ucraina a perturbat lanțurile de aprovizionare cu energie, afectând capacitatea Moldovei de a importa gaze și electricitate la prețuri accesibile. Totodată, este iminent riscul manipulărilor energetice în contextul conflictului.
- **Eforturi de diversificare:** Moldova face pași importanți pentru a diversifica sursele de energie, prin conectarea la piețele energetice europene și internaționale. Interconectorul de gaze Iași-Ungheni-Chișinău este un exemplu concret de progres în acest sens.
- **Tranziția spre surse regenerabile:** Deși energia regenerabilă reprezintă o proporție mică din mixul energetic, inițiativele pentru dezvoltarea energiei solare și eoliene vor contribui la sporirea capacității de generare.
- **Reforme instituționale și legislative:** Guvernul implementează reforme pentru a crește eficiența energetică și pentru a atrage investiții în sector. Fortificarea măsurilor de liberalizare a pieței energiei rămâne un obiectiv cheie.
- **Impact asupra populației:** Creșterea prețurilor la energie are un impact direct asupra gospodăriilor și economiei, iar măsurile de sprijin pentru consumatorii vulnerabili sunt prioritare.

Având în vedere provocările identificate și în conformitate cu Strategia Energetică a Republicii Moldova 2050, autoritățile Republicii Moldova cu suportul partenerilor externi de dezvoltare întreprind acțiuni pe trei direcții prioritare: (i) independența energetică și interconectarea la piața regională și globală, (ii) modernizarea infrastructurii energetice și (iii) tranziția către un sistem energetic mai sustenabil.

2.2 Obiectivele UCIPE pentru anul 2024

Pentru anul 2024 obiectivele UCIPE au fost definite în cadrul proiectelor gestionate și anume:

- (a) Pentru **Proiectul de dezvoltare a sistemului electroenergetic** au fost planificate următoarele activități prioritare: (i) lansarea procedurii de expropriere a terenurilor necesare pentru construcția LEA de 400 kV pe direcția Vulcănești - Chișinău; (ii) inițierea lucrărilor de

construcție LEA; (iii) lansarea și realizarea lucrărilor de construcție și instalare la stația electrică Chișinău de 330 kV; (iv) semnarea și lansarea contractului pentru extinderea stației electrice Vulcănești de 400 kV.

- (b) Pentru **Al doilea Proiect de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică** au fost setate următoarele obiective: (i) instalarea și punerea în funcțiune a unei noi pompe de alimentare inclusiv motor și convertizor de frecvență pentru cazanul de abur din Unitatea nr. 2, CET Sursa-1; (ii) instalarea și punerea în funcțiune a 147 puncte termice individuale în clădiri rezidențiale și publice din mun. Chișinău, inclusiv rețele termice aferente; (iii) elaborarea și aprobarea unui Studiu de Fezabilitate pentru construirea unor capacități noi de înaltă eficiență de generare a energiei termice și electrice pentru Termoelectrica SA; (iv) lansarea licitației pentru pachetul prioritar al proiectului, care vizează instalarea unor centrale de cogenerare de înaltă eficiență pe bază de motoare pe gaze la CT Vest și CET Sursa 3, instalarea transformatoarelor electrice și a instalațiilor de distribuție.
- (c) Pentru **Proiectul Eficiența Energetică în Republica Moldova** s-a propus licitarea și contractarea serviciilor de elaborare a documentației tehnice de execuție, inclusiv supraveghere de autor pentru 10 instituții medicale.

Suplimentar, au fost planificate acțiuni orientate spre pregătirea documentației necesare pentru inițierea proiectelor **Tranziția durabilă prin eficiență energetică în Moldova** (Proiectul STEEM) și **Inițiativa pentru dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică** (Proiectul INSPIREE). Aceste acțiuni au fost menite să asigure o abordare pro activă și planificată în vederea pregătirii viitoarelor proiecte.

3. Descrierea proiectelor în derulare

3.1 Proiectul de dezvoltare a sistemului electroenergetic din Moldova

Proiectul de dezvoltare a sistemului electroenergetic (PDSE) în valoare de 61 milioane Euro este implementat cu suportul Asociației Internaționale de Dezvoltare (Banca Mondială), iar perioada de implementare este martie 2020 – iunie 2026. **Obiective de dezvoltare:** (i) sporirea capacității și îmbunătățirea fiabilității sistemului de transport al energiei electrice în Republica Moldova; (ii) diversificarea rutelor și a surselor de aprovizionare cu energie electrică; (iii) crearea potențialelor oportunități pentru dezvoltarea piețelor competitive și integrarea regională.

Construcția LEA de 400 kV pe direcția Vulcănești-Chișinău:

Descriere și obiective: Contractul de proiectare, furnizare și instalare este realizat de compania KEC International Limited (India). Perioada preconizată de implementare: decembrie 2021 – decembrie 2025. Contractul prevede construcția a 158 km LEA și cuprinde 507 piloni. LEA va traversa 34 de localități din mun. Chișinău, raioanele Ialoveni, Hîncești, Cimișlia, Leova, Cahul, Taraclia și UTA Găgăuzia.

Progres și realizări: Lucrările de construcție, lansate efectiv în luna aprilie 2024 (după elaborarea / aprobarea proiectului tehnic și realizarea condițiilor premergătoare lucrărilor), sunt realizate gradual de la sud spre centru concomitent cu procedura de expropriere a terenurilor. La finele anului 2024 lucrările de construcție au fost realizate în volum de 22%, inclusiv: executare fundații – 38% (191 fundații) și asamblare piloni – 6% (28 piloni). Prospekțiunile geologice în locațiile preconizate pentru construcția fundațiilor realizate în volum de 84%. Materialele și componentele au fost produse și livrate în volum de 90%. Progresul general de implementare a contractului de proiectare furnizare și instalare a constituit la finele anului 2024 cca 49%.

Exproprierea terenurilor afectate de construcția LEA 400 kV pe direcția Vulcănești-Chișinău:

Descriere și obiective: Exproprierea terenurilor (cu finanțare din Contribuția Guvernului RM) se realizează în conformitate cu Legea nr.120/2022, care declară lucrările de construcție de utilitate publică de interes național, HG nr. 1037/2023 (Actul de Expropriere) și Planul Acțiunilor de Strămutare, elaborat conform politicilor și cerințelor Băncii Mondiale. Lucrările cadastrale, de organizare a teritoriului și de evaluare a despăgubirilor sunt desfășurate de către Î.S. IPOT. Un număr de 901 terenuri sunt necesare pentru construcția pilonilor (terenuri afectate permanent care vor trece în proprietatea statului) și 4549 terenuri vor fi afectate de construcție (afectate temporar pentru perioada desfășurării lucrărilor).

Progres și realizări:

Procesul de compensare este în derulare în 28 din 34 de localități, adică în peste 80% din localitățile necesare. 82% de propuneri, cu suma pentru despăgubire, au fost recepționate de către persoanele afectate din localitățile unde procesul de compensare este în derulare. 75% de terenuri necesare din 28 localități au fost compensate pentru folosință permanentă și temporară. A fost inițiată procedura de transmitere în proprietatea statului a mai mult de 60% din terenurile necesare pentru amplasarea pilonilor din cele 28 localități unde procesul de compensare este în derulare. Consultări publice au fost organizate în toate cele 34 de localități. Ședințe de suport în achitarea despăgubirilor de grup și individuale sunt organizate în localitățile afectate săptămânal. Compensarea majorității terenurilor se preconizează a fi realizată în anul 2025. Termenul limită de aplicare pentru despăgubire este de 3 ani de la data recepționării propunerii de expropriere.

Modernizarea stației electrice Chișinău de 330 kV:

Descriere și obiective: Contractul de proiectare, furnizare și instalare este realizat de Asocieria Siemens Energy SRL, Electromontaj SA și Energotech SA (România). Perioada preconizată de implementare: februarie 2022 – iulie 2025. Contractul prevede: (i) o nouă celulă de 330 kV conectată la noile autotransformatoare de 400/330/35 kV extinderea instalației existente de 330 kV; (ii) o nouă celulă de 400 kV pentru LEA Vulcănești-Chișinău; (iii) 4 autotransformatoare de 400/330/35 kV. Modernizarea stației electrice Chișinău va spori capacitatea de alimentare cu energie electrică a nodului de consum din zona centrală a țării și va asigura funcționarea sigură și fiabilă a întregului sistem electroenergetic al Republicii Moldova.

Progres și realizări: Lucrările de construcție au fost inițiate la mijlocul lunii septembrie 2024, după realizarea activităților premergătoare necesare (elaborarea proiectului de execuție pentru lucrările civile, obținerea Autorizației de construire, realizarea condițiilor de mediu și sociale necesare, etc.). Realizarea lucrărilor de construcție / instalare- cca 31%. Echipamentele majore au fost produse și livrate în volum de cca 76%. Progresul general de implementare a contractului de proiectare, furnizare și instalare a constituit la finele anului 2024 cca 50%.

Extinderea stației electrice Vulcănești de 400 kV:

Descriere și obiective: Extinderea stației electrice este necesară pentru a permite conectarea noii LEA de 400 KV și presupune următoarele componente: (i) o nouă celulă de 400 kV inclusiv interfețe legate de telecomunicații, protecție și control; (ii) un nou set de teleprotecții pentru LEA de 400 kV pentru ambele capete de linie. Activitatea urmează a fi realizată în baza unui contract de proiectare, furnizare și instalare cu perioada de implementare de 16 luni.

Progres și realizări: Procedura de licitație lansată în luna august 2023 s-a soldat cu respingerea ofertelor recepționate din motivul necorespunderii acestora față de cerințele Caietului de Sarcini. Procedura repetată de licitație este în derulare. Semnarea contractului preconizată pentru luna februarie 2025.

3.2 Al doilea proiect de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică

Al doilea Proiect de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (PIESACET-2) în valoare de 92 milioane Euro este implementat cu suportul Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare (Banca Mondială), iar perioada preconizată pentru implementarea proiectului este martie 2021 – decembrie 2027. **Obiectiv de dezvoltare:** modernizarea și eficientizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din municipiul Chișinău.

Instalarea unor centrale de cogenerare de înaltă eficiență pe bază de motoare pe gaze la CT Vest și CET Sursa 3, instalarea transformatoarelor electrice și a instalațiilor de distribuție:

Descriere și obiective: Construcția noilor centrale de cogenerare va permite excluderea din circuitul de producere și scoaterea din exploatare a celei mai vechi centrale electrice cu termoficare din Chișinău, CET Sursa-2 (fosta CET-1), instalațiile căreia sunt uzate și au un randament electric redus. Noile instalații vor contribui la dezvoltarea sistemului de termoficare din mun. Chișinău și la asigurarea eficientă și fiabilă cu energie termică a consumatorilor. Instalațiile vor avea o putere electrică totală de cca 55 MW și termică de cel puțin 43 Gcal/h. Activitatea va fi realizată prin intermediul unui contract de proiectare, furnizare și instalare cu o durată de 26 luni.

Progres și realizări: Procedura de licitație desfășurată în anul 2023 s-a soldat cu respingerea ofertelor recepționate din motivul necorespunderii acestora față de cerințele Documentului de Achiziție. Pe parcursul anului 2024 au fost depuse eforturi considerabile pentru a aduce la

cunoștința producătorilor de motoare de gaze eligibile și companiilor de proiectare, furnizare și instalare / inginerie și construcții despre lansarea repetată a licitației și a colecta opiniile și comentariile acestora, pentru a fi considerate în procesul de revizuire a Documentului de Achiziție. Documentul de Achiziție a fost revizuit/actualizat de către echipele Termoelectrica SA, UCIPE și Consultantul internațional, iar licitația repetată a fost lansată în luna octombrie 2024, după aprobarea documentului revizuit de către Banca Mondială. La recomandarea BM, UCIPE a selectat / angajat o companie de consultanță pentru asigurarea probității în procesul de licitație și contractare a acestui pachet prioritar. Ședința pre-licitație desfășurată la 12 noiembrie 2024. La eveniment au fost prezenți fizic și online reprezentanții a 17 companii de inginerie și construcții inclusiv un producător de motoare. Data limită pentru prezentarea ofertelor- 17 martie 2025.

Elaborarea unui Studiu de Fezabilitate pentru construirea unor capacități noi de înaltă eficiență de generare a energiei termice și electrice pentru Termoelectrica SA:

Descriere și obiective: Elaborarea studiului de fezabilitate reprezintă formularea direcțiilor și posibilităților de dezvoltare a SA Termoelectrica pentru termen mediu și lung și pregătirea unor investiții importante de modernizare a infrastructurii energetice a țării – construirea unei centrale noi moderne de cogenerare de înaltă eficiență, care să devină principala sursă de producere a energiei termice pentru mun. Chișinău și o importantă sursă de producere a energiei electrice în sistemul național. Acest studiu va prezenta și potențialul de utilizare a resurselor regenerabile pentru a asigura un impact pozitiv asupra mediului, astfel contribuind la atingerea obiectivelor RM privind dezvoltarea agendei de economie verde. Contractul de consultanță este implementat de Consorțiul COLENCO Ltd. (Macedonia) și EKONERG Ltd (Croatia) cu Urban Technology Alliance (Marea Britanie) în sub-consultanță. Perioada preconizată de implementare: februarie 2024 – aprilie 2025. Studiul cuprinde examinarea diferitor tehnologii moderne, soluții de combustibili, tehnologii complementare, elaborarea modelelor energetice, tehnice și economice – pentru a fi identificate soluțiile optime și strategia de investiții propusă spre implementare.

Progres și realizări: Modelul energetic și alternativele de investiții, modelul tehnic și economic, raportul privind evaluarea aspectelor de mediu și sociale – au fost elaborate. Elaborarea / coordonarea proiectului de Raport Final- în derulare.

Instalarea unei noi pompe de alimentare și motor (inclusiv echipament aferent) pentru cazanul de abur din Unitatea nr.2, CET Sursa-1:

Descriere și obiective: Contractul de proiectare, furnizare și instalare a fost implementat în perioada aprilie 2023 – noiembrie 2024 de către compania Techno-Test SRL (Republica Moldova). Scopul activității- sporirea eficienței surselor de generare a energiei termice și electrice.

Progres și realizări: Instalația de pompare a fost modernizată prin montarea unei noi pompe de alimentare cu motor electric, dotat cu convertizor de frecvență, care va asigura funcționarea optimă în întreaga gamă de regimuri de funcționare a unității energetice. Totodată, a fost înlocuit echipamentul electric aferent și instalat un sistem de automatizare modern. Datorită noilor instalații, începând cu trimestrul 4, 2024 Termoelectrica SA activează cu o eficiență operațională

ridicată în procesul de producere a energiei termice și electrice. Sporirea eficienței de generare la CET Sursa 1 va permite economii în consumul de energie electrică de până la 10 milioane de lei pe an cu perioada simplă de recuperare de circa 3.5 ani.

Instalarea punctelor termice individuale în clădiri rezidențiale și publice din municipiul Chișinău, inclusiv rețele termice aferente:

Descriere și obiective: Contractul de proiectare, furnizare și instalare a fost implementat în perioada decembrie 2023 – decembrie 2024 de către Consorțiul Techno-Test SRL (Republica Moldova) și SC ENERGOFOR SRL (România). Strategia pe termen lung a Ministerului Energiei și a furnizorului de energie termică din capitală, Termoelectrica SA, este instalarea PTI în toate edificiile conectate la sistemul centralizat de termoficare – pentru îmbunătățirea calității serviciilor de termoficare, reducerea consumului de energie termică și eficiență energetică.

Progres și realizări: 155 puncte termice individuale, inclusiv rețele termice aferente, au fost instalate în cca 100 blocuri rezidențiale și instituții publice din capitală (*numărul planificat inițial de 147 PTI a fost suplinit pe parcursul anului cu 8 PTI suplimentare*). Numărul de persoane din municipiul Chișinău, care beneficiază de acces la instalații de alimentare cu energie termică mai eficiente din punct de vedere energetic – majorat (cca. 10 mii familii). Impactul instalării PTI: reducerea costurilor de încălzire pe partea consumatorului, îmbunătățirea calității serviciilor de termoficare, asigurarea unui nivel sporit de eficiență energetică, flexibilitate și eficiență în funcționarea sistemului centralizat de termoficare, excluderea din circuit a echipamentelor învechite.

3.3 Proiectul Eficiența Energetică în Republica Moldova

Proiectul Eficiența Energetică în Republica Moldova (PEEM) este primul program național de eficiență energetică implementat în Republica Moldova cu un potențial considerabil de demonstrație și replicare pentru alte clădiri publice și rezidențiale.

PEEM este rezultatul eforturilor comune ale autorităților naționale și a partenerilor de dezvoltare din UE, BEI și BERD, având ca obiectiv îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor publice din întreaga țară. Proiectul se focusează în prima etapă pe 10 spitale de nivel național. Lista instituțiilor a fost aprobată de către Parlamentul Republicii Moldova în martie 2022 și ulterior avizată de către Comitetul de Coordonare al Proiectului în septembrie 2022.

Progres și realizări

În procesul de implementare a PEEM au fost lansate licitații pentru elaborarea documentației tehnice de execuție a lucrărilor și supravegherea de autor în 2 seturi a câte 5 instituții medicale. În rezultatul primei licitații în perioada mai-iunie 2024 au fost semnate contracte pentru următoarele instituții medicale:

1. Institutul de Neurologie și Neurochirurgie, contract în valoare de 70,5 mii euro;

2. Centrul Republican de Diagnosticare Medicală / 3. Institutul de Pneumologie "Chiril Draganiuc", contract unic în valoare de 604,32 mii euro;
4. Institutul de Cardiologie, contract în valoare de 488,24 mii euro;
5. Spitalul Clinic de Psihiatrie, contract în valoare de 659,64 mii euro.

A doua licitație lansată pentru alte 5 instituții medicale a fost finalizată, iar rezultatele acesteia au fost transmise către EIB spre aprobare la data 12 noiembrie 2024.

6. Institutul de Medicină Urgentă, contract în valoare de 659,64 mii euro;
7. Institutul Oncologic, contract în valoare de 772,56 mii euro;
8. Centrul Mamei și Copilului, contract în valoare de 542,85 mii euro;
9. Spitalul Clinic Republican, contract în valoare de 1.134,46 mii euro;
10. Spitalul Clinic Bălți (*licitație relansată din lipsa ofertelor, adjudecată*), contract în valoare de 467,70 mii euro.

Este de menționat faptul că, în cadrul celei de-a doua licitații, pentru obiectul Spitalul Clinic Bălți nu a fost depusă nici o ofertă. Prin urmare, a fost organizată o licitație separată pentru contractarea serviciilor de elaborare a documentației tehnice de execuție a lucrărilor și supraveghere de autor. În rezultatul licitației la data de 27 decembrie 2027 a fost semnat Contractul cu Compania de proiectare.

Procesul de elaborare a documentației tehnice de execuție este în derulare la momentul raportării pentru 6 instituții menționate mai sus.

Rezultate si impact

Urmare implementării PEEM se propune reabilitarea energetică a 10 instituții medicale de nivel național, care includ 16 edificii cu o suprafață totală de peste 203 mii m².

Măsurile de eficiență energetică vor asigura reducerea consumului de energie electrică cu până la 20% și a consumului de energie termică cu până la 50%, respectiv reducerea emisiilor de CO₂.

Totodată proiectele presupun integrarea capacităților de generare a energiei din surse regenerabile (sistem de panouri fotovoltaice), la instituțiile unde este posibil din punct de vedere tehnic. De rezultatele proiectului vor beneficia aproximativ 972 mii persoane anual (cca. 10 mii- personal administrativ și medical și cca. 962 mii pacienți anual, inclusiv 775,6 mii pacienți tratați în ambulatoriu și 186,4 mii pacienți staționari).

3.4 Tranziția durabilă prin eficiență energetică în Moldova

Proiectul **Tranziția durabilă prin eficiență energetică în Moldova (Proiectul STEEM)** are drept obiectiv sporirea eficienței energetice în clădirile publice existente și în sectorul termoelectric din Moldova și asigurarea unui răspuns imediat și efectiv la o criză sau la o stare de urgență eligibilă.

Proiectul include următoarele activități:

- Implementarea măsurilor de Eficiență Energetică (EE) în 46 instituții de învățământ amplasate în nordul, centrul și sudul țării, inclusiv mun. Chișinău și UTA Găgăuzia (suprafață totală a fi reabilitată energetic este de peste 250 mii m²). Beneficiari: circa 46 mii elevi, profesori și personal auxiliar al instituțiilor de învățământ.
- Instalarea a cel puțin 280 puncte termice individuale (PTI), inclusiv rețele termice aferente, în clădiri publice din mun. Chișinău.
- Suport destinat CNED în operaționalizarea inițială a Mecanismului de Finanțare Durabilă pentru Eficiență Energetică (inclusiv asistență tehnică pentru desfășurarea auditurilor energetice, elaborarea proiectelor detaliate și specificațiilor tehnice pentru investiții de eficiență energetică, analize și studii tehnice și achiziționarea echipamentului IT pentru CNED).
- Elaborarea și operaționalizarea Sistemului Informațional GIS și a Bazei de Date, precum și Sistemului Informațional în domeniul EE pentru gestionarea proiectului- destinate CNED.
- Elaborarea și implementarea unui program de instruire pentru 10 femei în sectorul energetic (inclusiv asigurarea instruirii introductive și acordarea burselor de stagiu).
- Alte activități pentru suport în implementare și asistență tehnică.

Proiectul va fi implementat în perioada 2025-2029 cu suportul financiar al Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare (împrumut de 50 mil Dolari SUA) și Fondului Fiduciar Multi-Donator al Programului Moldova pentru Creștere, Reziliență și Oportunități pentru Bunăstare (M-Grow) (grant de 4,5 mil Dolari SUA).

Activități realizate de echipa UCIPE pe parcursul anului 2024: (i) participare în procesul de pregătire a Proiectului, inclusiv elaborarea documentelor de mediu și sociale; (ii) elaborarea strategiei de achiziții pentru proiect; (iii) participare în cadrul negocierilor Proiectului; (iv) realizarea activităților prestabilite pentru intrarea în vigoare a Acordurilor de finanțare (inclusiv elaborarea Manualului Operațional al Proiectului și Acordului de Implementare, elaborarea Termenilor de Referință pentru angajarea specialiștilor necesari, etc); (v) elaborarea Termenilor de Referință pentru serviciile de consultanță care vizează suport în implementarea măsurilor de Eficiență Energetică în 46 instituții de învățământ (*inclusiv desfășurarea auditurilor energetice, elaborarea Specificațiilor Tehnice și Documentelor de Achiziție, suport pentru etapa de achiziție și supraveghere tehnică pentru etapa de implementare*).

Statut de implementare la finele anului 2024 – etapă avansată de realizare a activităților prestabilite pentru intrarea în vigoare a Acordurilor de finanțare. Termenul limită prestabilit pentru declararea efectivității proiectului – 05 martie 2025.

3.5 Proiectul Inițiativa pentru dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică

Proiectul **Inițiativa pentru dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică (INSPIREE)** are ca scop implementarea măsurilor de eficiență energetică în 16 clădiri ale

instituțiilor de învățământ superior (aproximativ 58 mii m²) și 14 clădiri ale spitalelor raionale (aproximativ 34 mii m²).

Proiectul va fi implementat cu suportul financiar al Agenției Franceze de Dezvoltare, Guvernului Germaniei prin Ministerul Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare și Guvernului Republicii Moldova.

Finanțare estimată la 73 mln EUR, defalcată după cum urmează: (i) Împrumut de 30 mln EUR de la Agenția Franceză de Dezvoltare (AFD); (ii) Grant de 38,7 mln EUR din partea Guvernului Germaniei prin Ministerul Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare prin Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW); (iii) Contribuția Republicii Moldova de cca 4,3 mln EUR.

Indicatorii de impact al proiectului: (i) economisirea a 60% din energia consumată; (ii) reducerea consumului anual cu 12,3 GWh; (iii) reducerea emisiilor de CO₂ cu 4200 tone pe an.

Proiectul se preconizează a fi demarat în a doua jumătate a anului 2025, iar lansarea lucrărilor propriu-zise este planificată pentru anul 2027.

Activități realizate de echipa UCIPE pe parcursul anului 2024: (i) participarea activă în procesul de stabilire a obiectivelor proiectelor și principalele activități, de comun cu partenerii de dezvoltare; (ii) oferire suport consultantului responsabil pentru elaborarea studiului de fezabilitate în comunicarea interinstituțională cu potențialii beneficiari ai proiectului; (iii) participarea în procesul de identificarea preliminară, de comun cu Ministerul Sănătății și Ministerul Educației și Cercetării, a listei clădirilor ce vor fi incluse în proiect, (iv) participarea la misiunea organizată în cursul anului de către partenerii de dezvoltare (23-26 septembrie 2024), care au contribuit la clarificarea și consolidarea pașilor următori în implementarea proiectului.

Progres și realizări: Finalizarea Studiului de fezabilitate al proiectului, realizat de Assemblage Ingénierie, compania de consultanță desemnată, prezentat tuturor părților implicate pentru examinare și aprobare în luna decembrie 2024.

3.6 Proiectul Construcția a 4 conducte de transport a gazelor naturale, pe direcțiile: râul Prut-SMG Ungheni-PMG Todirești, Centura mun. Chișinău, Cimișlia-Hâncești și Ungheni Bălți-Drochia

În cadrul proiectului, implementarea procedurii de expropriere se planifică de a fi realizată prin intermediul UCIPE. La capitolul respectiv, conform cadrului legal fiind necesar parcurgerea următorilor pași:

- Instituirea comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor din cadrul proiectului;
- Cercetarea comisiei și prezentarea procesului – verbal al comisiei;
- Declararea utilității publice de interes național de către Parlament;
- Implementarea legii pentru declararea utilității publice.

În prezent, se lucrează la proiectul de lege pentru declararea utilității publice, în contextul care procesul verbal al ședinței comisiei din 03.10.2024 (în cadrul căruia a fost votată în unanimitate declarare utilității publice) a fost transmis Guvernului la data de 23.10.2024.

Proiectul de lege trebuie să reglementeze clar, previzibil și accesibil obiectele exproprierii, drepturile și obligațiile persoanelor afectate, rolul UCIPE în cadrul implementării procedurii de expropriere și modul de implicare/atribuțiile instituțiilor necesare de a fi implicate în cadrul procesului.

3.7 Proiectul Construcția LEA de 400 kV pe direcția Bălți-Suceava, construcția stației electrice Bălți de 400 kV și Reabilitarea rețelelor electrice de transport

În cadrul proiectului, implementarea procedurii de expropriere se planifică de a fi realizată prin intermediul UCIPE. Procedura și pașii ce urmează a fi realizați sunt identici celor din cadrul proiectului de construcție a conductelor de transport gaze naturale.

În prezent, se lucrează la proiectul de lege pentru declararea utilității publice, în contextul care procesul verbal al ședinței comisiei din 25.06.2024 (în cadrul căruia a fost votată în unanimitate declarare utilității publice) a fost transmis Guvernului la data de 10.07.2024.

Proiectul de lege trebuie să reglementeze clar, previzibil și accesibil obiectele exproprierii, drepturile și obligațiile persoanelor afectate, rolul UCIPE în cadrul implementării procedurii de expropriere și modul de implicare/atribuțiile instituțiilor necesare de a fi implicate în cadrul procesului.

3.8 Proiectul Inventarierea și exproprieria rețelelor de distribuție a gazelor naturale

Obiectivul proiectului este formarea bunului de mijloace fixe ca rezultat al inventarierii și exproprierii rețelelor de gaze naturale care nu sunt în proprietatea operatorilor de sistem din Republica Moldova. Acest produs va fi ulterior transmis către ASP pentru a putea fi valorificat ulterior în conformitate cu decizia Guvernului, care urmează a fi luată ulterior. Proiectul „Inventarierea și gestiunea rețelelor de gaze naturale” se află în stadiul de elaborare și adoptare.

Proiectul se află la o etapă incipientă, în iunie 2024 fiind elaborat Conceptul privind gestionarea rețelelor de gaze naturale din proprietatea persoanelor terțe și fără proprietar. Conceptul include prevederi detaliate privind modul de inventariere a rețelelor de distribuție și transport al gazelor naturale. Procesul de inventariere propriu-zis va începe odată cu finalizarea conceptului și identificarea surselor și finanțare necesare.

În cadrul proiectului, procedura de expropriere se planifică de a fi realizată prin intermediul UCIPE. La capitolul respectiv, este necesar parcurgerea următorilor pași:

- Instituirea comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor din cadrul proiectului;
- Cercetarea comisiei și prezentarea procesului – verbal al comisiei;
- Declararea utilității publice de interes național de către Parlament;

- Implementarea legii pentru declararea utilității publice.

Totodată, asigurarea fiabilității procesului de expropriere în cadrul proiectului este determinată și de ajustarea cadrului normativ actual aplicabil, în special: (i) extinderea competențelor instituționale a UCIPE; (ii) crearea cadrului normativ necesar pentru reglementare procedurii de inventariere.

4. Comunicare și informare publică

Pe parcursul anului 2024, activitățile de comunicare au avut drept scop familiarizarea publicului cu progresul și impactul proiectelor implementate, prin prisma acțiunilor concrete, rezultatelor palpabile și măsurilor exacte, întreprinse de Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Energiei, cu suportul partenerilor de dezvoltare pentru fiabilitatea sectorului energetic și asigurarea securității energetice a populației.

Misiunea activităților de comunicare a fost asigurarea unei informări transparente, clare și accesibile a publicului, evidențiind impactul pozitiv al proiectelor asupra sectorului energetic și populației. De asemenea, comunicarea a vizat schimbarea atitudinii publicului și pregătirea acestuia pentru lucrările planificate sau în derulare, prin: informarea activă, prezentarea progres, istoriilor de succes și integrarea feedback-ului societății.

Principalele rezultate obținute:

- mass-media și online: circa 800 de apariții și publicări pe canalele interne, mass-media și parteneri, majoritatea dintre ele – peste 95% fiind cu caracter pozitiv sau neutru, asigurând un mesaj favorabil către populație.
- activități cheie: a) campanii de comunicare- 3; b) ateliere de informare- cca 40; c) tururi de presă- 3; d) conferințe de presă și emisiuni TV e) spoturi video și infografice- 45, comunicate de presă- 65; pliante în cutia poștală, panouri informative- cca 10 000
- crearea unei identități vizuale proprii, cu mesaje adaptate publicului țintă, sub sloganul UCIPE – „Împreună pentru energie”, care reflectă puterea colaborării, a ceea ce reușim împreună toți partenerii pentru sectorul energetic.

Activitățile de comunicare au fost realizate cu resursele interne ale UCIPE, întrucât doar Proiectul MEEP are inclusă o componentă de comunicare (în proces de licitație a Agenției de comunicare). Pentru anul 2025, contăm pe integrarea unui spectru mai larg de activități de comunicare, inclusiv reieșind suportul de comunicare în noile proiecte.

Experiența activităților de comunicare a demonstrat că un mesaj comun, bine coordonat între autorități, parteneri și beneficiari, sporește impactul și credibilitatea în rândul opiniei publice. Prin urmare, apare necesitatea de colaborare și coordonare a mesajelor între parteneri, astfel încât acestea să fie prezentate sub același obiectiv.

5. Concluzii

Pe parcursul anului 2024, UCIPE a întreprins majoritatea acțiunilor planificate pentru atingerea obiectivelor stabilite pentru anul de raportare.

Din cele mai importante realizări pot fi enumerate următoarele momente, fiind parte a 3 proiecte majore implementate la moment si anume:

- Începerea lucrărilor de construcție a LEA Vulcănești-Chișinău;
- Începerea lucrărilor de modernizare a stației electrice Chișinău;
- Organizarea licitației extinderea stației electrice Vulcănești;
- Finalizarea a 2 pachete de investiții în cadrul proiectului SACET 2, și anume instalarea a 155 PTI și a pompei pentru blocul nr. 2 de la Sursa 1 a SA Termoelectrica;
- Finalizarea pregătirii procedurii de licitație repetată și respectiv lansarea licitației repetate pentru cel mai mare pachet din cadrul PIESACET-2, și anume proiectarea, furnizarea și construcția/instalarea a noi centrale de cogenerare cu putere electrică totală de cca 55 MW și termică de cel puțin 43 Gcal/h;
- Realizarea studiului de fezabilitate pentru dezvoltarea sistemului SACET din mun. Chișinău (SA Termoelectrica), care prezintă scenariile de dezvoltare pe termen mediu și lung a surselor de energie electrică și termică, inclusiv cu utilizarea resurselor regenerabile;
- Semnarea contractelor și începerea lucrărilor de proiectare și supraveghere de autor pentru primele 4 instituții medicale din cadrul PEEM;
- Finalizarea licitației pentru servicii de proiectare și supraveghere de autor pentru restul 6 instituții medicale în cadrul PEEM;
- Participarea activă în procesul de pregătire a 2 noi proiecte de eficiență energetică în sectorul public, finanțate de instituții financiare internaționale;
- Dezvoltarea și întărirea relațiilor cu partenerii de dezvoltare, cu beneficiarii existenți și potențiali a proiectelor implementate de către UCIPE;
- Informarea publicului larg despre progresele înregistrate de către IP UCIPE pe parcursul anului.

Proiectele de dezvoltare a infrastructurii cât și proiectele de eficiență energetică au scopul de a contribui la creșterea nivelului de securitate energetică, în primul rând, cât și la reducerea costurilor atât de producere cât și de consum a energiei.

Aceste realizări au un impact direct asupra producătorilor, cum ar fi cazul SA Termoelectrica cu o reducere a costurilor de circa 10 mln. lei anual ca rezultat al instalării noii pompe, cât și a consumatorilor, indiferent dacă sunt publici sau casnici, cu o reducere de circa 10% a facturilor în urma instalării punctelor termice individuale. Un alt beneficiu este creșterea calității serviciilor de încălzire prin îmbunătățirea performanțelor sistemelor interioare de încălzire existente.

Construcția LEA Vulcănești-Chișinău are menirea de a elimina în mare parte riscul de întrerupere a livrării de energie electrică provenită de pe piața regională, ocolind nodul energetic de la MGRES,

ceea ce permite acoperirea necesarului de energie electrică și totodată va contribui la creșterea fiabilității sistemului electric în general. Totodată, va contribui la oferirea posibilităților majorate pentru producătorii de energie din RM de a exporta energia electrică pe piața regională, astfel creând oportunități de dezvoltare a agenților economici ce dispun de capacități de producere a energiei.